

UNA DESCRIPCIÓ DE LES NOSTRES PLANTES (3)

GITAM

Nom científic: *Dictamnus hispanicus*.

Noms vulgars: Gitam, Timó mascle (Terra Alta).

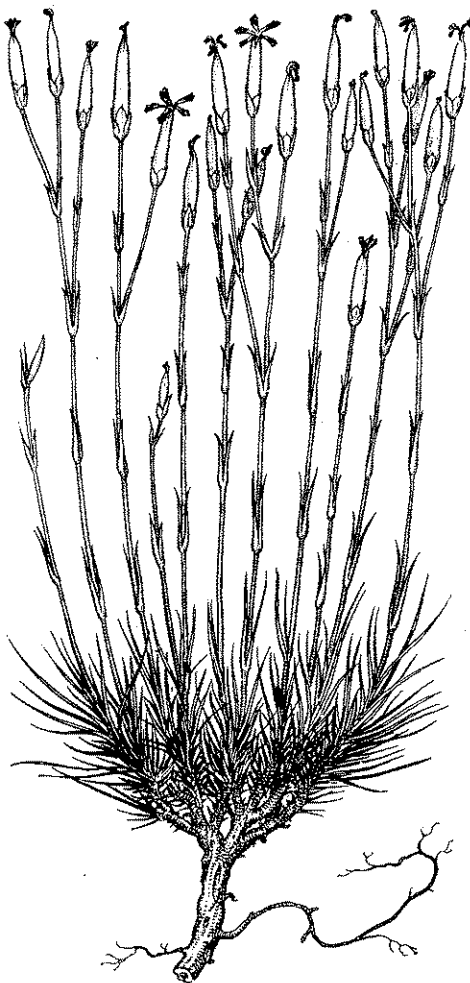
Hàbitat: Terrenys calcaris.

Es tracta d'una planta molt buscada per les seves virtuts curatives, especialment per rebaixar la sang.

És de l'espècie *Dictamnus albus*, de tronc dret i senzill, cobert de pèls glandulosos, fulles ovals, les inferiors imparipinnades i les superiors amb fulloles dentades. Les seves flors, en forma de campana, són d'un rosa molt exquisit.

Cal protegir-se la mà si se'n cull molt, car la part glandulosa del petit tronc conté una substància que perjudica la pell i s'hi pot fer una llaga viva.

En medicina s'utilitza per al mal de ventre, és avortiva, però la seva finalitat dins la medicina popular és per rebaixar la sang; diuen que una novena en dejú (una infusió diària de bon matí durant nou dies) pot matar una persona.

ESTRONCA-SANGS

Nom científic: *Lythrum salicaria*

Noms vulgars: Estronca-sangs, salicària.

Hàbitat: Vores de riu, barrancs i llocs humits.

El seu nom científic és compost i ve del grec LYTHRON = terra sangonosa, pel color de les flors, i del llatí SALICARIA = per créixer normalment sota els salzes.

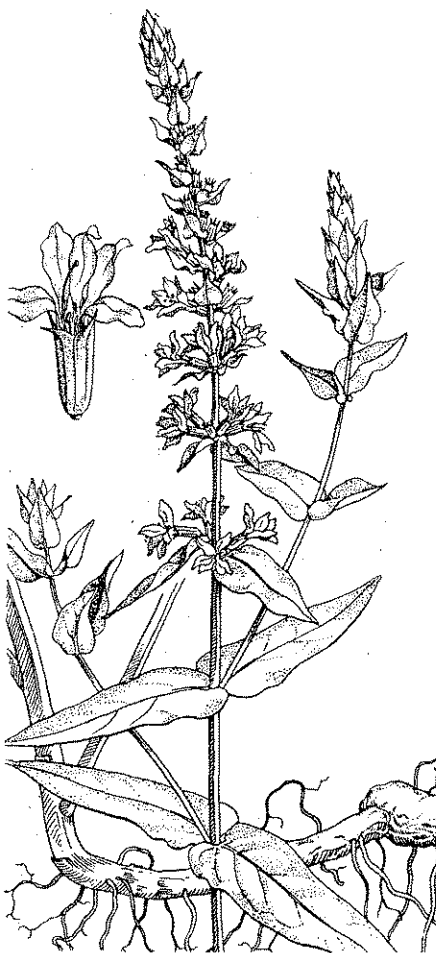
Viu a les vores del riu amb una gran exuberància i en florir -del juny al setembre- forma tiges vermelloses d'una gran bellesa i elegància que contrasta molt amb el verd de la flora riberenca.

És una planta vivaç, herbàcia, pubescent, de tija quadrangular i pot arribar als dos metres d'alçada; les seves flors de 10 a 12 mm, d'un color roig violaci, estan disposades en veticils i formen una llarga espiga, la corol·la té sis pètals i dels 12 estams 6 són curts i els altres 6 llargs, d'estil tiliforme; el calze té 12 costelles i 12 dents desiguals i és pelut.

Les fulles són lanceolades, sense estípules, d'uns 10 cm. de llargada per 2 d'amplada, oposades, sènils i en forma de cor.

El fruit és una càpsula ovoide de 3 a 4 mm.

És medicinal amb una acció sedant antihemorràgica, per això se la coneix com estronca-sangs, és també, molt eficaç en el tractament de la disenteria i per guarir les diarrees dels infants.

ESPERNALLAC

Nom científic: *Santolina chamaecyparissus*

Nom vulgar: Asparnellac (Ascó), esparnellac, espernellat, esparrallat (Baix Ebre).

Hàbitat: A la muntanya del Castell d'Ascó i d'altres indrets pareguts.

Té les fulles grassetes, pinnatifides, peciolades o alternades a la base i les flors grogues en forma de botonets, molt flairoses i posseeixen virtuts medicinals, entre d'altres estimulants.

És una planta molt buscada i una de les principals dins la medicina popular per utilitzar-se com a desinfectant de ferides i en lavatges dels òrgans masculins i femenins, abans, quan no es coneixia ni l'aigua oxigenada ni la penicil·lina.

En tots els rebostos d'herbes medicinals que hi ha per les cases de pagès, sempre hi trobareu l'espernellac.

